

izgovoril. Tako se je Iro sam ujel v zanjko, katero je nastavljal Gregoriju.

Mnogi bralci se jezijo nad nedostojnim obračunom nekaterih državnih poslancev, ki so krivi, da se toliko zlatega časa potratijo. Pomislite pa, da ti razgrajati so sami nemški poslanci; slovanski so se vedno obnašali dostojno in le samo to želijo, da bi mogli mirno zborovati.

Dvorni svetovalec Šuklje — uskok.

Te dni so se vršile volitve v razne odseke državnega zbora. Zatega voljo se je naša krščanska slov. zveza tudi posvetovala, kdo se naj izvoli v zelo važni budgetni ali proračunski odsek. Slovenci imamo pravico, da izvolimo v ta najimenitnejši odsek dva poslanca. V zadnjem zasedanju sta bila va-nj izvoljena dr. Krek in dr. Gregorčič. Zdaj je pa hotel namesto Kreka izvoljen biti dvorni svetovalec Šuklje. V ta namen smo slovenci in isterski poslanci imeli posebno sejo, da se pogovorimo. Pri glasovanju pa je dobil Krek 14 glasov, Šuklje samo 4 glasove.

Ko je potem bilo v seji naše zveze še enkratno glasovanje, je dobil izmed 29 oddanih glasov Krek 21, Šuklje 7 glasov. Vsled tega je Šuklje izjavil, da izstopi iz našega kluba, ker se mu ni izpolnila njegova volja. Splošno se sodi, da je minister Gavč nagovoril Šukljeta, naj skusi vstopiti v proračunski odsek, da ga bo zagovarjal zavoljo celjske slov. gimnazije. S tem, da so Slovenci odklonili Šukljeta, so pokazali javno, da ne marajo za Gavča. —

V seji pretečenega torka je predložila vlada predlog, naj se pogodba z Ogersko podaljša začasno, za eno leto, torej do dne 1. januarja 1899. Ali se bo vladi posrečilo, dobiti za ta predlog potrebno večino, je še vprašanje. Ob enem je vlada predložila postavne načrte o novem prevoznem davku in o novem davku na prodajo sladkorja.

Obpravnavalo se je potem o vladnem predlogu zastran podpore po vremenskih nezgodah poškodovanim. Govoril je tudi dr. Pommer ter zabavljaj o zdajšnji večini in v čeških uradnikih, ki so nastavljeni v Ebensee-u. Slednjič se je sklenilo, naj se konča razprava o nujnih predlogih. Govorilo se je več kakor 14 dni o teh uimskih nesrečah. Koliko podpore se naj podeli ponesrečencem, o tem ima zdaj razsoditi proračunski odsek, ki se je v torek izvolil.

V seji dne 13. oktobra se je prebralo pismo poslanca Iro-ta, v katerem naznanja, da z ozirom na grajo, katera se mu je izrekla v državnem zboru, odloži državno poslanstvo. Ob enem je prosil poslanec Schönerer za 4-tedenski odpust. Schönerer bo brez dvoma vporabil ta odpust, da bo toliko lažje agitiral za zopetno izvolitev svojega prijatelja Iro-ta.

Cerkvene zadeve.

† Dr. Janez Ev. Lipold.

Kar nič se ni poslovil od svojih ljubih; ne od svoje udane družine, ne od svoje tako ljube in drage mu rodbine, ne od svojih prijateljev, ne od svojih zvestih ovčic in tudi ne od svojih srčno ljubečih duhovskih sobratov. . . . Odmaknil se je svojim ljubim, kakor da bi bil odšel na kratek izprehod, hoteč se kmalu vrniti. A ni šel na kratek izprehod, dr. Janez Ev. Lipold, župnik pri Sv. Petru pod Sv. gorami in bivši deželni

poslanec, se je napotil na daljno pot v dolgo večnost, dr. Lipold se ne vrne več k svojim ljubim, neizprosna smrt mu je pristrigla nit življenja v sredo zvečer, dne 6. oktobra. »Dr. Lipold umrl, je li mogoče?« Tako smo popraševali drug drugega, ko smo izvedeli pretužno vest. Ker se nisi mogel, preblagi rajniki, posloviti od nas — ker se je smrti tako mudilo — naj se pa mi poslovimo od tebe s kratkimi vrsticami o tvojem bitju in žitju!

Dr. Janez Ev. Lipold se je porodil dne 15. prosinca leta 1842. od slavne, premožne slovenske rodovine Lipoldove v Mozirju. Že v 21. letu (leta 1863.) je bil posvečen v mašnika ter kaplanoval pri Novi cerkvi in na Vranskem; bil 5 let profesor v mariborski bogoslovnici; leta 1872. postal župnik v Št. Martinu pri Šaleku, katero župnijo je oskrboval 20 let, do leta 1892., ko se preseli na župnijo Sv. Petra pod Sv. gorami. Le pet let je pastiroval tukaj, kar ga ono sredo zvečer Gospod nagloma pokliče k sebi. Pokopali smo ga v petek zjutraj ob 10. uri. Kaj pač ga je moglo tako zgodaj položiti v grob? Srčna bolezen ali hiba, katero je že več let občutil, je bila njegova morilka. Zato ga smrt ni zasačila nepripravljenega. Ob zadnjem svojem godovanju je bil tako otožen! »Preljubi moji tovariši in častilci«, izgovoril je pri napitnici, »veseli me videti vas v tolikem številu ob godovanju; žalosti me pa, dobro vedoč, da ste zadnjikrat pri meni«. Resnično, drugo godovanje bo v nebesih obhajal.

Pogreb je bil veličasten, kakoršnega si je zaslužil preblagi gospod. Predno so pogrebci vzdignili krsto ter prenesli iz župnišča v cerkev, zapoje šentpeterski pevski zbor žalostinko: »Blagor mu, ki se spočije«. . . . Nagrobni govor je govoril č. g. Marko Tomazič, župnik pilštanski. Ganljiva beseda pridigarjeva je izvalila marsikatero grenko solzo žalosti iz oči. Slavil je rajnega kot skrbnega dušnega pastirja, kot iskrenega rodoljuba ter dobrega državljana. Predolga bi bila spominska črtica, ko bi hotel omeniti le nekoliko zaslug pokojnega doktorja, katere si je stekel pri svojem delovanju za cerkev in ubogi naš narod in katere je opisal g. pridigar. Ne morem pri tej priložnosti zamolčati besed priprostega kmetiča, ki je stal ob mrtvaškem odru rajnega ter svojemu sosedu rekel: »O, dober gospod so bili, tako radi so spovedovali ter sv. rožni venec molili!«

Zadušno sv. mašo je opravil nekdanji kaplan pokojnikov, sedanjí mestni župnik brežiški, č. g. J. Mešiček, stregla pa sta mu dva šolska tovariša rajnega doktorja ter dekan od Sv. Katarine; veličasten pogreb, katerega se je udeležilo 28 duhovnikov, vodili so preč. g. kanonik in dekan kozjanski. Pri cerkvenem opraviilu ter sprevodu je bil navzoč g. vodja okrajnega glavarstva, pl. Vistarini. Ob odprtem grobu zapojejo peveci premilo pesem: »Nad zvezdami«. Zda je zasveti solnce izza deževnih jesenskih megl na prerani grob dragega pokojnika, kakor da bi mu hotelo reči: »Saj ti v življenju nisem sijalo, saj si užil le malo svetlih, solnčnih dnij, a užival boš v onem življenju solnce prave sreče«.

Ob njegovem grobu žaluje skofija, ki je s pokojnikom zgubila letos že drugega doktorja sv. pisma ter zvestega, skrbnega delavca v vinogradu Gospodovem; joka kozjanska dekanija, katerej je bil dika in ponos; tožijo posebej njegovi duhovski tovariši, katerim je bil vedno moder svetovalec in zvest tovariš-prijatelj; milo plaka slovenska domovina, ki je zgubila z njim vrliga sina, neustrašivega boritelja in zagovornika. O, preblagi doktor, slovenska domovina ti bo ohranila hvalen in časten spomin, saj zánjo si delal, zánjo živel ter posvetil vse svoje moči. Kot mož izredne nadarjenosti, učenosti in bistrega uma in duha, jeklene značajnosti, žilavosti in neustrašivosti, povedal je vsakomur odkrito in očito resnico v obraz — hinavščine.

ni poznal. Bali so se ga ter tudi spoštovali njegovi politični nasprotniki. Slavnoznana je bila njegova gostoljubnost in radodarnost, dasi je zadel ravno v Št. Petru na najslabša leta, kakor sam piše v oporoki svojim duhovskim tovarišem: »Ker mi osoda ni bila mila in ker sem tukaj imel najslabša leta, se nihče majhni zapuščini čuditi ne more, in torej prosim svoje sobrate, ki se bodo mojega pogreba udeležili, naj to Bogu darujejo. Bog z Vami in hvala! Če sem kateremu koli v življenju krivico storil, ali katerega razžalil, ga prosim odpuščenja, kakor tudi iz dna srca vsem odpustim, da bi tudi jaz našel milostljivega sodnika«. Trdno upamo vsi, da si ga našel! Mir in pokoj tvoji duši! M.

Gospodarske stvari.

Narodno gospodarstvo.

(Govoril poslanec in vodja Fr. Povše na vseslovenskem shodu.)

Če si ogledamo naš narodno-gospodarski položaj, priznati moramo kot trezni opazovalci, da je nepovoljen. Naše ljudstvo se peča večinoma s poljedelstvom, katero sploh po vsej Evropi hira in bije trd boj za svoj obstanek, in ne bom o tem donášal dokazov, saj ves svet to priznava.

Pa tudi naša obrt bi morala biti na višji stopinji, kajti v sedanjih časih zamore le oni obrtnik vztrajati, ki ima poleg temeljitega strokovnega znanja vsa sredstva za cenejo produkcijo.

Veliki kapital razpolaga z najraznovrstnejšimi stroji in zatira malo obrt.

V obeh strokah, poljedelstvu in obrtniji, pa velja, biti povsem kos nalogi svoji, in v to treba temeljite strokovne izobrazbe. Zato nam bodi skrb, da se za kmetijstvo in obrtnijo osnujejo podučni zavodi, seveda v materinščini. Ali ni žalostno, da se morajo slovenski kmečki sinovi na Štajarskem le v nemških zavodih šolati, ako želé v svoji stroki izobraziti se, isto tako slovensko-hrvaški kmečki mladeniči ne najdejo v Istri, svoji domovini, gospodarskega izobraževališča z materinskim podučnim jezikom. Kaj naj rečem o odnošajih na Korotanu?

Prevažna je obrt za naše primorske brate, pa ti morajo poprej biti večji italijanskega ali nemškega jezika, ako hočejo v tržaški obrtni šoli izobraziti se. Ali ni to že dovolj jasen dokaz, da se nam celó v strokovni izobrazbi naši ne dovoljuje poduk v materinščini, ko osobito v kmetijsko šolo prihaja kmečki sin, ki se zopet vrne na svoj dom in se ima le v svoji stroki izobraziti. Tu že je najjasniši dokaz, da naši sosede nimaje najmanjšega čuta za enakopravnost ter da celo v strokovnih izobraževališčih skušajo našo mladino raznaroditi.

Če je vladi res mar na tem, da hoče tudi nam biti pravična, odpravi naj na tržaški obrtni šoli krivico, ki se nam godi, in dokler ne dosežemo narodne avtonomije, naj vlada uporablja svojo moč, da omogoči naši mladini, strokovno izobraziti se v materinščini. Ona lahko državne subvencije, katere deli deželam za vzdrževanje kmetijskih šol, deli s pogojem, da se za slovenske sinove priredé zavodi s slovenskim podučnim jezikom, ali naj deli zdatne štipendije, da bodo zamogli naši kmečki mladeniči obiskovati gospodarske zavode s slovenskim podučnim jezikom.

Le mali del našega naroda bavi se s trgovino, v kateri bi morali pač biti gospodarji na obalah našega Jadranskega morja.

Kakor je osobito velika obrt v rokah nam nenaklonjenih tujih kapitalistov, istotako je velika trgovina v tujih rokah. Tu nas čaka istotako obširno polje naše

delavnosti, saj vidimo, kako tuji trgovski zivelj v Trstu oholo postopa proti nam.

V trgovini pa ne velja le denar, ampak tudi strokovna izobrazba, zato moramo delovati na to, da si pridobimo višjo trgovsko učilnico, v kateri se bode naša mladež zamogla temeljito pripraviti za trgovski stan, in naši mladi trgovci morajo iti daleč v svet, da se podučé o odnošajih velike svetovne trgovine. Naj služijo nam v tem v vzgled osobito Angleži in Nemci, ki sledé tje, kjer se razvija svetovna trgovina. (Dalje prih.)

Sejmovi. Dne 16. oktobra v Spielfeldu. Dne 18. okt. v Oplotnici, Vojniku, pri Sv. Emi, v Mozirju, Trbovljah, pri Sv. Treh kraljih v Slov. gor., v Apačah in Podsredi. Dne 20. okt. v Mariboru (tudi za konje). Dne 21. okt. pri Mali Nedelji, na Bregu pri Ptuj (za svinje), v Sevnici in Celju (tudi za konje.)

Dopisi.

Z Dunaja. (Truplo + Kopitarja) se je v nedeljo, dne 10. oktobra vzdignilo na tukajšnjem pokopališču pri Sv. Marku in prepeljalo v Ljubljano. Profesor Kopitar, rojen na Kranjskem, in sicer v Repnjam pri Vodicah, bil je glasovit učenjak, pisatelj in uradnik v dvorni knjižnici dunajski ter umrl leta 1844. Ker se na imenovanem mirodvoru že več let sem ne smejo pokopavati mrlji in se bo sčasoma to pokopališče vporabilo kot stavbišče, so želeli slovenski rodoljubi, da se telesni ostanke Kopitarjevi prepeljejo v njegovo domovino. Zraven Kopitarja je počival na Markovem pokopališču drug slavn mož, srbski pisatelj Vuk Karadžić. Tudi srbski rodoljubi so sklenili, da hočejo telesne ostanke svojega rojaka prepeljati v Belgrad, glavno mesto Srbije. Cerkveno blagoslovljenje obeh slavnih možev se je vršilo v nedeljo popoldne ob 2. Sredi pokopališča pod velikim križem sta bili postavljeni na 2 lepih odrih obe rakvi, krasno ovenčani. Zbralo se je na mirodvoru veliko občinstva. Blagoslovljenje Kopitarja je izvršil z mitro na glavi slovenski državni poslanec, preč. g. Lambert Einspieler, kateremu so asistirali slovenski državni poslanci dr. Žitnik, dr. Krek in Žičkar. Mestni župan dunajski, dr. Lueger, je sprejel pri vходу na pokopališče imenovane gospode. Po blagoslovljenju Kopitarja se je blagoslovilo telo Vukovo po grškem obredu. Po cerkvenem blagoslovu stopi na oder Šuklje ter v slovenskem, srbskem in nemškem jeziku razloži pomen te slavnosti ter pozdravi navzoče zastopnike naučnega ministerstva, vseučilišča, dvorne knjižnice, dunajskega mesta itd. Na nepopisljivo veselje vseh navzočih stopi potem na govorniški oder dr. Lueger ter spregovori v slavo obeh pokojnikov navdušene besede. Med drugim je povedal o našem slovenskem Kopitarju sledeče: »Ko je najslavnejši avstrijsko-nemški pesnik Grillparzer ob enem s Kopitarjem prosil za službo varuha na dvorni knjižnici, se je služba podelila Slovencu Kopitarju, in Grillparzer se je brez vsake nevošnjivosti izrazil, da je prav tako. Kopitar je bil v tesni zvezi z najvišjimi nemškimi takratnimi učenjaki, z Jakobom Grimmon, z Götthejem itd.« Dr. Lueger je slednjič izrazil veselje, da zamorejo tudi dandanes razni narodi na znanstvenem polju prijateljski občevati. Proslavljal je potem dunajski župan tudi velike zasluge Srba Vuka Karadžića. Za Luegerjem je govoril na čast Kopitarju prejšnji minister srbski in predsednik akademije znanosti v Belgradu Novaković v srbskem jeziku; a na čast Vuku Slovenec dr. Murko v krasnih besedah v slovenskem jeziku. Med posamnimi govori je pelo izborna pod vod-